

RÜZGAR GİBİ GEÇENLER - 8

BİR 'KARAYEL' ESTİ...

SPOR ARENA PLUS

REŞAT KÖSTEM

KARAYEL'i izleyenlerin büyük bölümü, onun ülkemizde yetişen en iyi yarış atı olduğu görüşündeler. Bunlardan birisi de benim ve 'doğruyu söylemem gerekirse' bu düşüncemi değiştirecek bir at şimdiye kadar görmedim... Şampiyonlarımızın arasında da elbette ki çok üst düzey isimler var ama benim sıralamamda ikincilikten yukarı çıkamazlar.

Bazen, "Acaba çok mu abartıyorum" diye kendi kendime sormadım değil.

Bu iç hesaplaşmamla da yetinmeyip, atçılık konusunda bilgi ve görüşlerine değer verdiğim büyüklerime de sordum; pek farklı yanıtlar almadım. Hatta 'yılların deneyimi' Zekeriyâ Aydın'a Karayel deyin-

ce; "Yurt dışında da birçok şampiyon at seyrettim. Karayel kadar iyisini ne burada, ne de yurt dışında görmedim..." diyor.

Bu düşüncesini destekleyen bir anısını da hemen ekliyor; "Sadık (Eliyeşil) Bey, attaki cevheri görünce, yurt dışında ne yapabileceğini öğrenmek için, dönemin ünlü İngiliz jockeyi Willie Carson'ı buraya davet eder. Carson, pek de yarış kondisyonunda olmayan Karayel'i çalıştırır ve [bu at dünyanın her yerinde koşar] diye rapor verir..."

BU ONUR KARAYEL'İN

İngiltere'de Ormonde (1886) ve Bahram (1935), ABD'de Justify (2018), Türkiye'de Karayel, yarış yaşamları boyunca

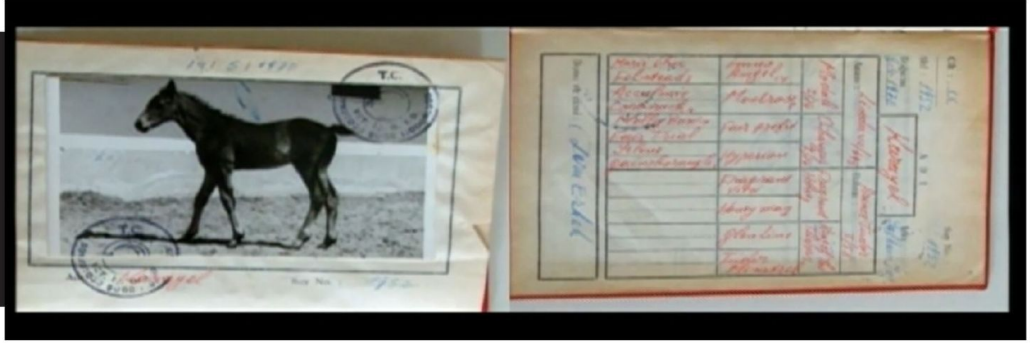
hiç geçilmeden triple crown yapmayı başaran isimler. Justify, üç yaşında başladığı yarış yaşamında katıldığı 6 koşuda da kazanarak aynı yıl damızlığa ayrıldı. Ormonde, üç yıl süren yarış yaşamı boyunca katıldığı, 16 koşuya da kazandı. Bu koşularından ikisinde -tek at olarak katıldığından- walkover yaptı. Ormonde gebe bırakabilme oranının düşüklüğü nedeniyle harada beklentileri karşılayamadı.

Aga Khan'ın sahibi olduğu Bahram, iki ve üç yaşlarında start aldığı 9 koşuda da geçilmeyen bir isim. Daha sonra İngiltere, ABD ve Kanada'da aygırlık yaptı. Bahram'ın yavrularından; Zabara 1000 Guineas (1952), Big Game 2000 Guineas (1942) ve Turhan St. Leger St. (1940)

AT YARIŞI

KARAYEL'İ İZLEYENLERİN BÜYÜK BÖLÜMÜ, ONUN ÜLKEMİZDE YETİŞEN EN İYİ YARIŞ ATI OLDUĞU GÖRÜŞÜNDEDİR. BUNLARDAN BİRİSİ DE BENİM VE BU DÜŞÜNCEMİ DEĞİŞTİRECEK BİR AT GÖRMEDİM. 18 Koşu, 18 birincilik... İlk yarışı maiden, sonra kısa vadeli Baltacı Koşusu ve sonrasında da, 'dile kolay' 16 grup koşu birinciliği.

● Karayel, 8 Nisan 1970 doğumlu ve geç koşan taylardan. Yarış yaşamına Veliefendi Hipodromu'nda, 1972 yılının 2 Eylül Cumartesi günü, 1100 metrelik maiden koşuyu kolayca kazanarak başladı.

kazanarak İngiltere'de klasik koşu galibi oldular. Türkhan aynı yıl Irish Derby'yi de kazandı. Big Game, bizler için hiç de yabancı değil. Eliyeşil Ekürisi tarafından ülkemize damızlık kısarak olarak getirilen, başta Minimo olmak üzere, Eartha Kitt, Mohaç ve Hünkar gibi başarılı yavrular veren Mighty Mo'nun da babasıdır.

ABD'de 1930 yılında Gallant Fox ve 1935'te de Gallant Fox yavrusu Omaha triple crown yaptılar. Ülkemizde de 1973'te Karayel, 1983 yılında da Karayel yavrusu Seren I triple crown yapmayı başaran isimler oldular.

Hara yaşımı da çok başarılı olan Karayel; Mahinur (Dişi Tay Deneme 1979), Yavça (Dişi Tay Deneme ve Kısarak Koşusu 1981), Karanimo (Ankara Koşusu 1982), Seren I (Erkek Tay Deneme- Gazi ve Ankara Koşusu 1983), Cartegena (Erkek Tay Deneme-Gazi Koşusu 1984), Gizmo (Ankara Koşusu 1990) gibi yarışçılığın her klasik koşusunda kazananı olan 6 yavru verdi.

Karayel'i izlememiş olabilirsiniz ama başarılarını görüyorsunuz...

18 Koşu, 18 birincilik... İlk yarışı maiden, sonra kısa vadeli Baltacı Koşusu ve sonrasında da, 'dile kolay' 16 grup koşu birinciliği. Böyle başka bir atımız daha var mı? Yok.

Altı yavrusu, beş farklı

klasik koşu kazanan, kendisi gibi yavrusu da triple crown yapan başka aygırımız var mı? Yok.

Sampiyonumuzun bu istatistiklerini, yurt dışında bile yakalayabilen bir başka isim var mı? Yok.

Karayel, saydığımız bu başarıları ile sadece ulusal değil, uluslararası alanda da ilgi uyandırıp Guinness Rekorlar kitabına girdi mi? Girdi.

Tüm koşularını kolay kazandı mı? Kazandı.

Size bunlardan öte ne söyleyebilirim?

İNANILIR GİBİ DEĞİL...

Onda, bir atta olması gerekenden fazla nitelikler vardı.

Örneğin tribünlerin önünden geçerken 'nerde benim alkışım' dercesine kulaklarını oynatışı hiç unutulur mu?

Karayel'e ilişkin, çok az kişinin bildiği bir gerçeği Ekmel Zirek'ten öğrendim.

Okuyunca siz de şaşıracaksınız...

Ekmel Zirek, 'bil-dim bileli' sabahları tribüne çıkan bir at yarışı tutkunu. **Ekrem Kurt**'un da yakın dostuydu.

"Tribüne çıkmak" deyimini bilmeyen olabilir; açalım...

Bu deyim, **'atçıların ortak dilinde'**, sabah idmanla-

rını izlemek ve atların yaptığı kronometrik değerleri saptamak anlamına geliyor.

Ekmel Zirek anlatıyor:

"Ekrem'le Karayel arasında, bir jockeyle at arasındaki gibi değil; sanki insani bir bağ vardı. Ekrem, O'na bir insan gibi davranırdı. Benim unutamadığım, bir başka jockeyle at arasında yaşadığını görmediğim ve duymadığım olay şuydu: Karayel, sabah idmanının sonunda, 1200'e kadar gider ve orada dururdu. Ekrem kısa bir süre onunla meşgul olduktan sonra üstünden iner ve sağrısına bir tokat atardı. Bundan sonra, önde 'derviş edasıyla' ağır, ağır yürüyen Karayel ve birkaç adım arkasında da Ekrem Kurt çıkışa doğru yönelirlerdi. Karayel, ligustrumların dibinden 1400'e kadar gider ve oradan pistleri geçerek, çıkışta kendisini bekleyen seyisiyle buluşurdu. Bunu o dönemlerde tribüne çıkan arkadaşlarımız da hatırlayacaklardır."

Sabahın o idman karmaşasında bir at, ne kendine, kimselere zarar vermeden, ahırına dönmek için yalnız başına bakıcısına gidiyor. İnanılır gibi değil...

ONUN YARIŞLARI...

Karayel, 8 Nisan 1970 doğumlu ve geç koşan taylardan. Yarış yaşamına Veliefendi Hipodromu'nda, 1972 yılının 2 Eylül Cumartesi günü, 1100 metrelik maiden koşuyu kolayca kazanarak başladı. 15 gün sonra kısa vadeli Baltacı koşusu, bu kez Karayel'in üzerinde **Süleyman Akdı** var... Bu koşuda yaşadıklarını ondan dinliyoruz; **"Tam düzlüğe çıktık; Tıpasa beni kapatarak**

İNGİLTERE'DE
ORMONDE (1886) VE
BAHRAM (1935),
ABD'DE JUSTIFY (2018),
TÜRKİYE'DE KARAYEL,
YARIŞ YAŞAMLARINDA
HIÇ GEÇİLMEYEN TRIPLE
CROWN YAPMAYI
BAŞARDI.

BU ONUR KARAYEL ESTİ

Yayın Adı : Spor Arena Plus
İli : İstanbul

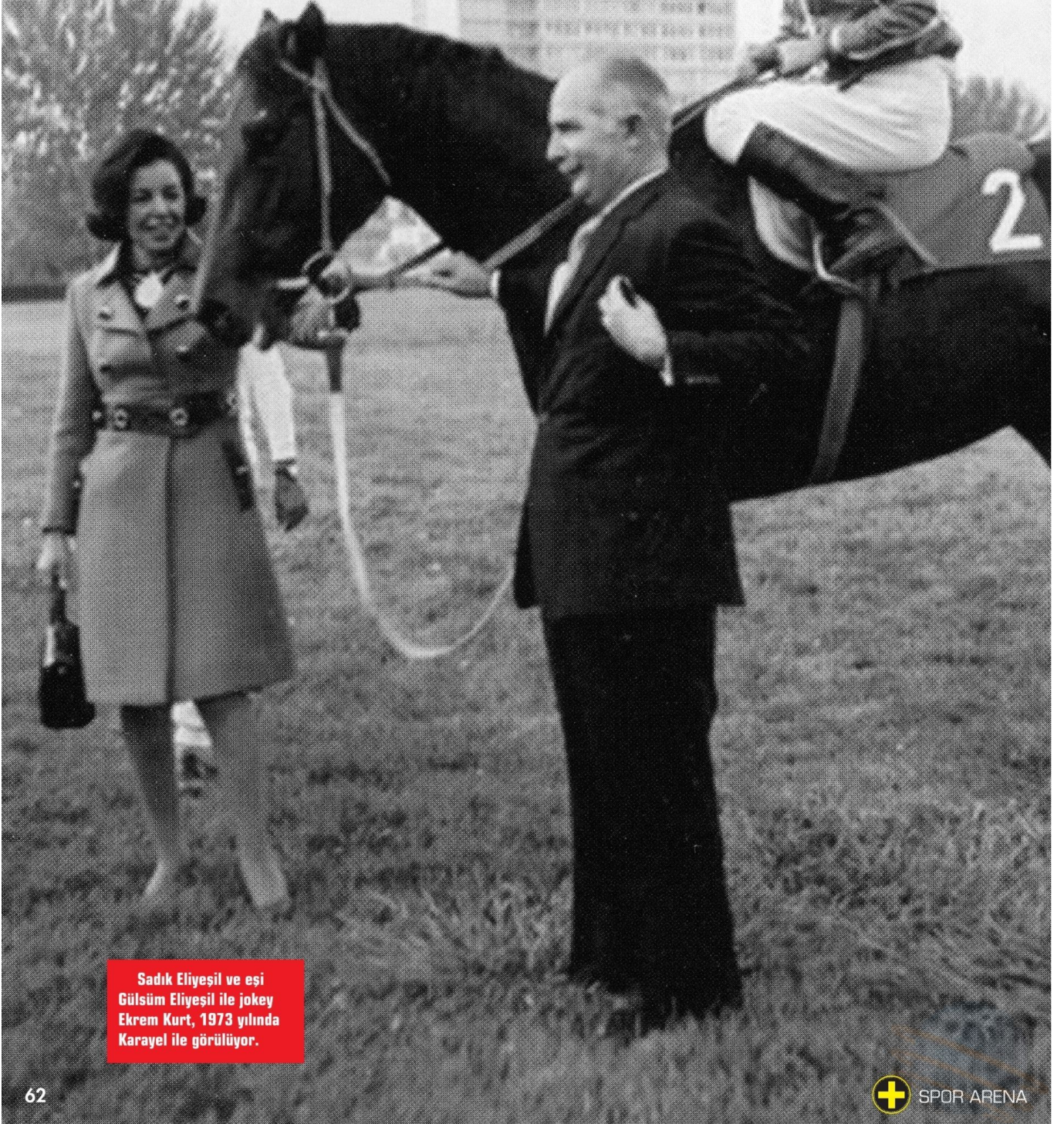
Periyod : Aylık
Sayfa : 62

Tarih : 01.05.2020
Tiraj : 0

3/4

AT YARIŞI

KARAYEL; GAZİ KOŞUSU'NDA MUTLAK FAVORİDİR. AMA YARIŞTA ÖYLE BİR HEYECAN YAŞATTI Kİ, ANLATMAK KOLAY DEĞİL. SON 600'E KADAR OPHELIA'NIN AÇIK FARKLA GERİSİNDEYDİ. FAKAT SONRADAN ÖYLE BİR ATAĞA KALKTI Kİ, SON 150'DE YAKALADIĞI RAKİBİNİ KOLAYCA BASTIRIP, 4 BOY FARK YAPARAK BİRİNCİ OLDU.

Sadık Eliyeşil ve eşi
Gülsüm Eliyeşil ile jockey
Ekrem Kurt, 1973 yılında
Karayel ile görülüyor.

AT YARIŞI

● Türkiye'de katıldığı her yarışı kazanan Karayel'in İngiltere, Fransa, İtalya ve Almanya'da da koşması gündeme geldi, ancak sakatlanınca proje gerçekleşemedi.

atın aksiyonunu bozdu ve öne geçti. Eliyeşil'in tayına biniyorsun, ilk yarışını kolay kazanmış. Doğrusu biraz heyecanlanıp, Karayel'e kamçı vurmağa hazırlandım... O daha vurmama gerek kalmadan öyle bir hızlandı ki... Koşuyu çok kolay kazandık."

Karayel iyi bir taydır ve artık 'ver elini' Ankara... Ankara gerçekten de ona 'el verir' ve şampiyonluğunu ilan eder. Önce Kraliçe II. Elizabeth Koşusu, sonra Prof. Tefvik Başer Koşusu ve nihayet Çaldıran Koşusu birinciliği... Karayel artık yılın baş tayıdır. Akif Akson koşusu birinciliği sonrasında da sırada üç yaşlıların zorlu mücadeleleri vardır. İşte Erkek Tay Deneme Koşusu... Tüm rakiplerinin hesabı onu geçebilmek... Abd-el-Kader bunun için tempoyu yükseltiyor. I.Golden Boy ve Baskın, mücadeleden yıpranacak Karayel'i sonda 'avlamayı' planlıyorlar.

Pekiye Karayel ne yapıyor? 600'de temposunu yükselterek, 200 metre içinde Abd-el-Kader'i yakaladı ve ilk klasik koşu birinciliğini 3 boy farkla elde etti. I.Golden Boy, Karayel'e benzer bir yarış yapmak isteyince dördüncülüğün öteye geçemedi. Baskın'ın son 300'lere kadar sabırla beklemesi, önde yıpranan Abd-el-Kader'i geçerek ikinci olmasına yetti. Erkek Tay Deneme ve 2200 metre mesafeli Sait Akson koşuları, Gazi öncesi, "Karayel için bir gövde gösterisi oldu" diyebiliriz...

BÖYLE BİR GAZİ KOŞUSU İZLEMEDİK...

Karayel; Gazi Koşusu'nda ganyanı 105 kuruş olan bir favoridir artık. O güne değin katıldığı 8 koşuda da yarış severlere 'acaba geçilecek mi' dedirtmeyen Karayel, Gazi Koşusu'nda -bir kişi dışında- herkese öyle bir heyecan yaşattı ki, anlatmak kolay değil...

Startla liderliği alıp, ilk 1400'ü de 'güle oynaya' 1.31 gibi çok yavaş tempoyla geçen Ophelia, takipçileri Rain Lover ile Karayel'e 'dünyanın farkını' yaptı.

Koşu gözümün önünde...

Ophelia 1200'ü geçerken, Rain Lover ve Karayel yaklaşık 100 metre gerideydi-

19 Yaş, 18 Birincilik					
Koşu Yeri	Koşu Tarihi	Koşu Adı	Mesafe - Pist	Sıra	Süre
İstanbul	02.09.1972	Maden	1100 Çm	1	1:10.60
İstanbul	17.09.1972	Balıca - KV	1400 Çm	1	1:26.45
Ankara	16.10.1972	K. Elizabeth	1400 Çm	1	1:25.32
Ankara	05.11.1972	T. Başer	1400 Çm	1	1:27.66
Ankara	10.11.1972	Çaldıran	1600 Çm	1	1:40.26
İstanbul	21.04.1973	Akif Akson	1400 Çm	1	1:28.22
İstanbul	06.05.1973	Erkek T.D.	1600 Çm	1	1:37.54
İstanbul	20.05.1973	Sait Akson	2200 Çm	1	2:20.43
İstanbul	10.06.1973	Gazi	2400 Çm	1	2:34.62
İstanbul	29.07.1973	Sadık Ağı	2000 Çm	1	2:10.20
İstanbul	30.08.1973	İlyas Çökay	3000 Çm	1	3:13.06
İstanbul	23.09.1973	Ankara	2800 Çm	1	2:54.04
İstanbul	26.09.1973	Çam 50 Yılı	1800 Çm	1	1:50.72
Ankara	11.11.1973	Çaldıran Birinciliği	2400 Çm	1	2:29.44
Ankara	25.11.1973	Başbakanlık	2000 Çm	1	2:02.20
Ankara	08.12.1973	Çam Senatosu	3000 Çm	1	3:16.70
İstanbul	16.06.1974	Annel Altın	2400 Çm	1	2:32.26
İstanbul	14.07.1974	Buğaç	2400 Çm	1	2:26.64

ler. Son 600'de bile, bizleri umutlandırıcak bir gelişme yoktu. Ve çoğumuz dedik ki; "Karayel artık bu farkı kapatıp, koşuyu kazanamaz..."

Yanılmışız...

Yanılan sadece biz miyiz?

Sadık Eliyeşil de; "Gazi benim için de kaybedilmiş bir koşuydu. Dürbünü indirip, yarış bitti dedim. Öndeki Ophelia o kadar büyük ara yaptı ki... Fakat birdenbire Karayel'in neredeyse katlandığını gördüm. Daha 3-4 boy gerideyken Ekrem atı tutmaya başladı ve koşuyu farklı kazandı" diyor.

Gerçekten de aynen öyle oldu...

Ekrem Kurt, son 150'de yakaladığı öndeki rakibini kolayca bastırıp, 4 boy da fark yaptı. Bu koşunun 2:34:62'lik derecesine bakarak "amma da abartıyor-sun" demeyin. Toplam dereceyi bir yana bırakıp, Karayel'in son 1000 ya da 1200 metrede nasıl bir derece gerçekleştirdiğini düşünün...

İnanıyorum ki bu mesafede böyle bir sprinti, Veliefendi çim pistinde başka hiçbir atımız yapmamıştır. Zaten bir yıl sonra, yine aynı, aynı mesafeli Boğaziçi Koşusu'nu 2:28:64 ile kazanmıştı. Karayel, öndeki rakiplerini yakalayıp geçmesi gerektiğinde, bunu o kadar kolaylıkla başardı ki şaşmamak olanaksız. Hani atçılıkla bir deyim vardır; "vites değiştirdi" deriz. Ne vitesi? Turbo motor, turbo...

Dönelim 1973 yılına... Artık Triple Crown'a 'bir adım' kalmıştır; Ankara Koşusu...

Ekrem Kurt bu kez, Ophelia'ya Gazi'deki kadar avans veremeyip onu kontrol altında tuttu ve koşuyu farklı kazandı. Artık 'Üçlü Taç' onundur...

Karayel, tüm övgüleri hak eden bir isim...

Pekiye... Ekrem Kurt 'cephesinde' durum nasıldı?

Yanıtı güvenilir bir kaynak, yine Sadık

Eliyeşil'den alıyoruz; "Karayel'in geçilebileceği Ekrem'in hiç aklına gelmezdi ki..."

İşten böyle bir atı konuşuyoruz...

HEDEF AVRUPA...

Karayel sezon sonu ekürinin Tarsus'taki harasında götürülmüştü. Sadık Eliyeşil, Karayel'in yurt dışında da başarılı olacağına inanıyor ve yeni sezonda onu Avrupa'ya göndermek için araştırmalar yapıyordu. 1973 yılında; Grand Prix de Saint-Cloud, Prix Ganay ve Prix de l'Arc de Triomphe'u kazanan ünlü safkan Rheingold'un antrenörü Barry Hills ile bağlantı kuruldu. Hills Türkiye'ye gelerek atı gördükten sonra kararını vereceğini söyledi. Sonrasını İlyas Çökay'dan dinleyelim; "Antrenör Barry Hills ve İngiltere'de o sezon yılın jockeyi seçilen Willie Carson eşleriyle birlikte 23 Ocak günü Türkiye'ye geldiler. Yanlarında bir de kadın jockey vardı. Ertesi sabah Willie Karayel'e, Ekrem de başka bir ata bindiler. Antrenör son 600 metrede sprint yapmalarını istedi. Karayel yarış kondisyonunda değildi ama yine de gücünü gösterdi. Antrenör Hills atı İngiltere'ye götürüp, Fransa, İtalya ve Almanya'da da koşacağını söyledi."

Barry Hills, Karayel'in İngiltere'de 120 handicap puanı alacağını tahmin ediyordu. Şampiyonun yurt dışı seyahati pek kolay olmayacaktı. Çünkü o günlerde, Türkiye'den Avrupa'ya at götürülebilmek için epeyce bürokratik engeli aşmak gerekiyordu. Bu sorun çözümlü, hazırlıklar tamamlandı ve Karayel'in katılacağı koşuların programı bile yapıldı. Ne yazık ki, programlanan bu yolculuk öncesi sakatlanarak yarış yaşamını noktalamıştı.

Siz Karayel'i izlememiş olabilirsiniz. Gönlünüzdeki sıralamayı bozmayın ama O'na da mutlaka bir yer açın.

İnanın bunu hak ediyor...